

Studiul 1: Persecutați, dar nu uitați

Sabat după-amiază, 27 decembrie

De memorat:

„Bucurați-vă totdeauna în Domnul! Iarăși zic: Bucurați-vă!”

Filipeni 4:4

Un pastor adventist arestat pe baza unor acuzații false a petrecut aproape doi ani în spatele gratiilor. Deși la început a fost profund nedumerit, și-a dat seama că închisoarea era câmpul de misiune pe care i-l dăduse Dumnezeu. Când au aflat că era pastor, ceilalți deținuți i-au cerut să predice. A făcut lucrul acesta și a împărțit și cărți. Ba chiar a botezat deținuți și a servit Sfânta Cină. „Uneori”, a recunoscut el, „era dificil să slujesc în închisoare, dar era și o bucurie, mai ales când vedeam rugăciuni ascultate și vieți schimbate.”

Pavel a scris epistolele biblice Filipeni și Coloseni din închisoare (vezi Filipeni 1:7; Coloseni 4:3). De fapt, chiar în Filipi, după ce Pavel și Sila au fost acuzați pe nedrept, temnicerul „le-a băgat picioarele în butuci” (Faptele apostolilor 16:24). La miezul nopții, ei „se rugau și cântau cântări de laudă lui Dumnezeu, iar cei închiși îi ascultau” (v. 25). Categorie, Pavel și Sila știau cum să se bucure „totdeauna”.

Săptămâna aceasta vom analiza situațiile cu care s-a confruntat Pavel. El vedea un scop superior legat de ceea ce i se întâmpla și poate că putem învăța de la el atunci când, în mod inevitabil, ne confruntăm, la rândul nostru, cu încercări.

Pavel, întemnițatul lui Isus Hristos

Filipeni și Coloseni sunt numite „epistole din închisoare”, împreună cu Efeseni și Filimon. Majoritatea comentatorilor cred că au fost scrise în timp ce Pavel se afla în închisoare la Roma, în jurul anilor 60-62 d.H. (vezi Faptele apostolilor 28:16).

1. Ce îți transmite modul în care Pavel vorbește despre întemnițarea lui, în Efeseni 3:1 și Filimon 1?

Efeseni 3:1

¹ Iată de ce eu, Pavel, întemnițatul lui Isus Hristos pentru voi, Neamurilor...

Filimon 1

¹ Pavel, întemnițat al lui Isus Hristos, și fratele Timotei, către preaiubitul Filimon, tovarășul nostru de lucru,

² către sora Apfia și către Arhip, tovarășul nostru de luptă, și către biserica din casa ta:

³ Har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Isus Hristos!

⁴ Mulțumesc totdeauna Dumnezeului meu ori de câte ori îmi aduc aminte de tine în rugăciunile mele,

⁵ pentru că am auzit despre credința pe care o ai în Domnul Isus și dragostea față de toți sfinții.

⁶ Îl rog ca această părtășie a ta la credință să se arate prin fapte, care să dea la iveală tot binele ce se face între noi în Hristos.

⁷ În adevăr, am avut o mare bucurie și mângâiere pentru dragostea ta, fiindcă, frate, inimile sfinților au fost înviorate prin tine.

⁸ De aceea, măcar că am toată slobozenia în Hristos să-ți poruncesc ce trebuie să faci,

⁹ vreau mai degrabă să-ți fac o rugămintă în numele dragostei, eu, așa cum sunt, bătrânul Pavel; iar acum întemnițat pentru Hristos Isus.

¹⁰ Te rog pentru copilul meu pe care l-am născut în lanțurile mele: pentru Onisim,

¹¹ care altădată ți-a fost nefolositor, dar care acum îți va fi folositor și ție și mie.

¹² Ți-l trimit înapoi, pe el, inima mea.

¹³ Aș fi dorit să-l țin la mine ca să-mi slujească în locul tău cât sunt în lanțuri pentru Evanghelie.

- ¹⁴ Dar n-am vrut să fac nimic fără învoirea ta, pentru ca binele pe care mi-l faci să nu fie silit, ci de bunăvoie.
- ¹⁵ Poate că el a fost despărțit de tine, pentru o vreme, tocmai ca să-l ai pentru veșnicie,
- ¹⁶ dar nu ca pe un rob, ci mult mai presus decât pe un rob: ca pe un frate preaiubit, mai ales de mine, și cu atât mai mult de tine, fie în chip firesc, fie în Domnul!
- ¹⁷ Dacă mă socotești, dar, ca prieten al tău, primește-l ca pe mine însumi.
- ¹⁸ Și, dacă ți-a adus vreo vătămare sau îți este dator cu ceva, pune aceasta în socoteala mea.
- ¹⁹ Eu, Pavel „voi plăti” – scriu cu mâna mea – ca să nu-ți zic că tu însuși te datorezi mie.
- ²⁰ Da, frate, fă-mi binele acesta în Domnul și înviorează-mi inima în Hristos!
- ²¹ Ți-am scris bizuit pe ascultarea ta, și știu că vei face chiar mai mult decât îți zic.
- ²² Totodată, pregătește-mi un loc de găzduire, căci trag nădejde să vă fiu dăruit, datorită rugăciunilor voastre.
- ²³ Epafra, tovarășul meu de temniță în Hristos Isus, îți trimite sănătate;
- ²⁴ tot așa și Marcu, Aristarh, Dima, Luca, tovarășii mei de lucru.
- ²⁵ Harul Domnului nostru Isus Hristos să fie cu duhul vostru! Amin.

Pavel și-a dedicat viața slujirii lui Isus Hristos, chiar dacă aceasta ar fi presupus întemnițarea. El se descrie „sol în lanțuri” (Efeseni 6:20). Fusesse în călătorii misionare, înființând biserici și formând lucrători pentru Domnul. Este posibil să se fi întrebat: „De ce sunt aici, când aş putea face mult mai multe fără aceste lanțuri?” Pavel a fost închis și mai târziu, când a scris 2 Timotei, care este considerată o epistolă pastorală. Așadar, cel puțin cinci cărți din Noul Testament au fost scrise în timp ce Pavel se afla în închisoare.

În niciuna dintre epistolele din închisoare Pavel nu precizează unde era închis, așa că unii au sugerat fie Efesul, fie Cezareea. Dar nu există nicio dovadă în Biblie că Pavel ar fi fost vreodată întemnițat în Efes. Cezareea ar putea fi mai plauzibilă, doar că în această cetate nu pare să fi existat vreo amenințare reală la adresa vieții lui. Pe de altă parte, această amenințare a existat cu siguranță în momentul în care a fost scrisă Epistola către filipeni (vezi Filipeni 1:20; 2:17). Această epistolă ne oferă și alte indicii cu privire la locul în care se afla Pavel când a fost deținut. În primul rând, exista un pretoriu. Acest termen se poate referi la reședința oficială a unui guvernator provincial, cum ar fi cea din Ierusalim, unde Domnul Isus a fost audiat de Pilat (Matei 27:27; Ioan 18:33, EDCR), și cea din Cezareea, unde a fost întemnițat Pavel (Faptele apostolilor 23:35, NTSBR). Dar e

clar că Pavel folosește acest termen nu cu referire la un loc, ci la oameni. El spune că „toată curtea împărătească” a ajuns să cunoască Evanghelia (Filipeni 1:13). În Roma, aceasta era compusă din nu mai puțin de 14.000 de soldați de elită, care îl protejau pe împărat și îi păzeau pe prizonierii acestuia. În al doilea rând, Pavel trimite salutări din partea credincioșilor din „casa cezarului” (Filipeni 4:22). Acest lucru indică faptul că Pavel era prizonier la Roma și că se afla în contact cu cei care slujeau în casa imperială.

Cum învățăm să profităm de orice situație dificilă în care ne aflăm? De ce nu este întotdeauna ușor?

Pavel în lanțuri

Aflat în Macedonia, Pavel menționează mai multe întemnițări (2 Corinteni 6:5; 11:23; 7:5). Prima amintită a fost în Filipi (Faptele 16:16-24), ulterior, pentru scurt timp, în Ierusalim, după care a fost transferat la închisoarea din Cezareea. Pavel menționează și în Filimon 10 și 13 că se află „în lanțuri”. Deși se afla în arest la domiciliu la Roma, era legat cu lanțuri de un soldat roman de elită. Ignatie, un creștin de la începutul secolului II care a fost și el legat în același mod, a afirmat că acești soldați erau ca niște „fiare sălbatice [...] care devin și mai răi când sunt tratați cu bunătate” (Michael W. Holmes [ed.], *The Apostolic Fathers*, 2007, p. 231).

2. Ce scrie în 2 Corinteni 4:7-12 despre cum reușea Pavel să îndure încercările și care pare să fi fost scopul central al vieții lui?

2 Corinteni 4:7-12

- ⁷ Comoara aceasta o purtăm în niște vase de lut, pentru ca această putere nemaipomenită să fie de la Dumnezeu, și nu de la noi.
- ⁸ Suntem încolțiți în toate chipurile, dar nu la strâmtorare; în grea cumpănă, dar nu deznădăjduiți;
- ⁹ prigoniți, dar nu părăsiți; trântiți jos, dar nu omorâți.
- ¹⁰ Purtăm întotdeauna cu noi, în trupul nostru, omorârea Domnului Isus, pentru ca și viața lui Isus să se arate în trupul nostru.
- ¹¹ Căci noi, cei vii, totdeauna suntem dați la moarte din pricina lui Isus, pentru ca și viața lui Isus să se arate în trupul nostru muritor.
- ¹² Astfel că, în noi lucrează moartea, iar în voi viața.

Chiar și în cele mai dificile momente ale vieții, Pavel a putut să vadă partea bună a lucrurilor, iar acest fapt i-a dat curaj să facă față stresului. Deși Satana îl ataca din toate părțile, Pavel era convins că n-a fost părăsit.

3. Potrivit 2 Corinteni 6:3-7, ce resurse spirituale a avut Pavel la dispoziție pentru a putea face față acestor dificultăți?

2 Corinteni 6:3-7

- ³ Noi nu dăm nimănui niciun prilej de poticnire, pentru ca slujba noastră să nu fie defăimată.
- ⁴ Ci, în toate privințele, arătăm că suntem niște vrednici slujitori ai lui Dumnezeu, prin multă răbdare, în necazuri, în nevoi, în strâmtorări,
- ⁵ în bătaii, în temnițe, în răskoale, în osteneli, în vegheri, în posturi;
- ⁶ prin curăție, prin înțelepciune, prin îndelungă răbdare, prin bunătate, prin Duhul Sfânt, printr-o dragoste neprefăcută,
- ⁷ prin cuvântul adevărului, prin puterea lui Dumnezeu, prin armele de lovire și de apărare pe care le dă neprihănirea;

Adesea putem fi tentați să ne uităm la împrejurările, la slăbiciunile sau la eșecurile noastre din trecut și să ne descurajăm. În astfel de momente trebuie să ne amintim de minunatele lucruri date de Dumnezeu care să ne asigure succesul în lupta cu răul. Una dintre cele mai importante resurse este Biblia însăși, „cuvântul adevărului”, deoarece putem învăța din greșelile altora și în același timp putem afla cum au reușit acești oameni. Totodată, Duhul Sfânt „face să aibă efect cele realizate de Mântuitorul lumii. Prin Duhul ajunge inima curată. Prin Duhul ajunge credinciosul părtăș la natura divină. Hristos L-a dat pe Duhul Său ca putere divină de a înfrânge toate înclinațiile spre rău moștenite și cultivate și de a imprima asupra bisericii caracterul Său” (Ellen G. White, Viața lui Iisus/Hristos, Lumina lumii, p. 671).

Cum putem noi, fie voluntari, fie angajați ai bisericii, să „arătăm că suntem niște vrednici slujitori ai lui Dumnezeu” (2 Corinteni 6:4)? Ce înseamnă acest lucru?

2 Corinteni 6:4

- ⁴ Ci, în toate privințele, arătăm că suntem niște vrednici slujitori ai lui Dumnezeu, prin multă răbdare, în necazuri, în nevoi, în strâmtorări,

Pavel în Filipi

În a doua călătorie misionară a lui Pavel, la scurt timp după ce Timotei s-a alăturat echipei, Duhul Sfânt interzice continuarea drumului prin Asia Mică (Faptele 16:6). Astfel, într-o viziune nocturnă, un bărbat îl imploră pe Pavel: „Treci în Macedonia și ajută-ne!” (v. 9). Așa că se îndreaptă imediat spre cel mai apropiat port de Macedonia și navighează din Troa, pe Marea Egee, până la Neapolis, pe continentul european. Dar, în loc să facă evanghelizare acolo, Pavel, Sila, Timotei și Luca (vezi pluralul din Faptele 16:11) se îndreaptă spre Filipi.

În activitatea sa, Pavel a gândit întotdeauna strategic. Filipi era una dintre cele mai onorate cetăți ale Imperiului Roman (vezi Faptele 16:12), având statutul de Ius Italicum (cel mai înalt rang ce putea fi acordat unui oraș). Cetățenii aveau aceleași privilegii ca aceia de pe teritoriul Italiei, inclusiv scutire de impozitul pe teren și pe cap de locuitor adult, iar orice persoană născută în cetate devenea automat cetățean roman. Era, în același timp, o oprire importantă pe Via Egnatia – principala rută terestră ce lega Roma de Orient. Stabilirea unei importante prezențe creștine acolo a permis ducerea Evangheliei în multe alte orașe din apropiere, inclusiv în Amfipolis, Apolonia, Tesalonic și Berea (vezi Faptele 17:1,10).

Interesant este faptul că limba oficială în Filipi în secolul I era latina, fapt evidențiat de predominanța inscripțiilor latine. În Filipeni 4:15, Pavel recurge la o formulă de adresare care sună latin, Philippēsi, aparent în semn de recunoaștere a statutului roman special. Totuși greaca era limba vorbită în piețe și în satele și orașele din jur și mijlocul prin care era răspândită Evanghelia. Luca descrie cum Pavel și echipa sa s-au alăturat oamenilor pentru a se ruga pe malul râului, unde s-au convertit Lidia și familia ei (Faptele 16:13-15). Ca femeie de afaceri („vânzătoare de purpură”), ea avea să fie unul dintre principalii susținători financiari ai lui Pavel. Timpul petrecut de Pavel și Sila în închisoare acolo a dus la convertirea unei alte familii întregi – cea a temnicerului.

Duhul Sfânt știa că Filipi avea să fie locul ideal de începere a răspândirii Evangheliei în Europa, chiar dacă avea să existe și persecuție. Oricât de grea, persecuția poate în anumite situații să contribuie la evanghelizarea unor oameni care altfel nu ar fi evanghelizați.

*Cum ne ajută Faptele 9:16 să înțelegem o parte din încercările lui Pavel?
Dar din încercările noastre?*

Faptele 9:16

¹⁶ și îi voi arăta tot ce trebuie să sufere pentru Numele Meu.”

Pavel și Colose

Nu se consemnează nicăieri că Pavel ar fi vizitat vreodată Colose, ceea ce ne spune din nou ceva despre eficiența strategiei lui de evanghelizare. Epafra, un locuitor din Colose, a adus Evanghelia în acest oraș (Coloseni 1:7; 4:12). Dar cum a fost el convertit? Cel mai probabil, acest lucru s-a întâmplat pe la mijlocul anilor '50, când Pavel se afla în apropiere, în Efes, și „toți cei ce locuiau în Asia, iudei și greci, au auzit Cuvântul Domnului” (Faptele 19:10; compară cu 20:31). Cartea Apocalipsa confirmă cât de mult s-a răspândit Evanghelia în această zonă (Apocalipsa 1:4). Cea mai plauzibilă explicație pentru acest succes, inclusiv pentru răspândirea Evangheliei în Colose, este lucrarea convertirilor lui Pavel care au auzit mesajul în Efes – cel mai important oraș din Asia Mică și un port major. Epafra l-a auzit pe Pavel predicând în Efes și, devenind unul dintre colaboratorii lui, a dus Evanghelia în orașul lui natal, Colose. Cetatea în sine, aflată la aproximativ 15 kilometri sud-est de Laodiceea, este excavată abia acum, așa că știm mai puține despre ea decât despre altele mai proeminente din regiune. Știm totuși că avea o populație evreiască considerabilă, „în acea zonă a Frigiei trăind nu mai puțin de 10.000 de evrei” (Arthur G. Patzia, *New International Biblical Commentary: Ephesians, Colossians, Philemon*, 1990, vol. 10, p. 3). Monedele bătute la Colose indică faptul că oamenii de acolo, ca din multe orașe romane, se închinau la o varietate de zei. Evident, practicile și influențele culturale păgâne puternice le-au creat creștinilor de acolo uriașe dificultăți, nu numai în ce privește evanghelizarea, ci și în fidelitatea față de credința pură a Evangheliei. Un alt creștin important din Colose a fost Filimon, care s-ar putea să se fi convertit cam în aceeași perioadă cu Epafra.

4. Cum îl sfătuiește Pavel cu blândețe pe Filimon să procedeze în cazul lui Onisim, potrivit Filimon 15 și 16? Vezi și Coloseni 4:9.

Filimon 15 și 16

¹⁵ Poate că el a fost despărțit de tine, pentru o vreme, tocmai ca să-l ai pentru veșnicie,

¹⁶ dar nu ca pe un rob, ci mult mai presus decât pe un rob: ca pe un frate preaiubit, mai ales de mine, și cu atât mai mult de tine, fie în chip firesc, fie în Domnul!

Coloseni 4:9

⁹ L-am trimis împreună cu Onisim, fratele credincios și preaiubit, care este dintre ai voștri. Ei vă vor spune tot ce se petrece pe aici.

Deși legea romană îi cerea lui Pavel să îl înapoieze pe Onisim lui Filimon, Pavel face apel la inima și la conștiința lui Filimon, ca frate de credință, și îl îndeamnă să îl trateze pe Onisim nu ca pe un sclav, ci ca pe un frate (Filimon 16).

Oricât am detesta sclavia de orice formă și ne-am dori ca Pavel să o fi condamnat, cum putem înțelege cele spuse de el aici? (Este fascinant că, în timpul sclaviei din America, Ellen G. White le-a spus explicit adventiștilor să sfideze legea care cerea înapoierea sclavilor fugari.)

Biserica din Filipi și cea din Colose

5. Cum sunt descrise biserica din Filipi și cea din Colose în Filipeni 1:1-3 și Coloseni 1:1,2 și ce transmite această descriere?

Filipeni 1:1-3

- ¹ Pavel și Timotei, robi ai lui Isus Hristos, către toți sfinții în Hristos Isus care sunt în Filipi, împreună cu episcopii și diaconii:
- ² Har vouă și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Isus Hristos!
- ³ Mulțumesc Dumnezeului meu pentru toată aducerea aminte pe care o păstrez despre voi.

Coloseni 1:1,2

- ¹ Pavel, apostol al lui Isus Hristos, prin voia lui Dumnezeu, și fratele Timotei,
- ² către sfinții și frații credincioși în Hristos care sunt în Colose: Har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Isus Hristos.

În salutul lui tipic din epistole, Pavel îi numește pe creștini „sfinți”, adică, prin botez, aceștia au fost puși deoparte ca popor special al lui Dumnezeu, la fel cum poporul Israel, prin practica circumciziei (Exodul 19:5,6; compară cu 1 Petru 2:9,10), a fost pus deoparte ca „neam sfânt”. (Acest lucru nu are absolut nicio legătură cu practica unor biserici de a canoniza oameni.)

Interesante sunt și salaturile din aceste două epistole. Acestea îi menționează pe „episcopii și diaconii” din Filipi (Filipeni 1:1) și pe „frații credincioși în Hristos” din Colose (Coloseni 1:2). Atunci când Noul Testament vorbește despre „frați credincioși”, aceștia au o anumită slujbă în biserică (vezi Efeseni 6:21; Coloseni 4:7; 1 Petru 5:12). Deci se pare că Pavel se adresează nu numai membrilor bisericii, ci și liderilor bisericii din aceste orașe. Referirea la slujbe, care sunt descrise mai clar în alte locuri (ex. în 1 Timotei 3:1-12; Tit 1:5-9), atestă existența și importanța organizării încă din prima perioadă a bisericii.

Instruirea unor colaboratori precum Timotei și Epafras și asigurarea conducerii bisericilor locale au fost o prioritate pentru Pavel și i-au amplificat eforturile de evanghelizare. Cu alte cuvinte, a existat o abordare strategică în ce privește atât răspândirea Evangheliei, cât și păstrarea credincioșilor. Pionierii noștri adventiști au urmat modelul Noului Testament de organizare a bisericii,

după cum arată numeroase articole din Review and Herald din anii 1850. De fapt, James White a spus:

„Rânduiala divină din Noul Testament este suficientă pentru a organiza biserica lui Hristos. Dacă ar fi fost nevoie de mai mult, s-ar fi transmis prin inspirație” („Gospel Order”, în The Advent Review and Sabbath Herald, 6 decembrie 1853, p. 173). Cu mult înainte ca Pavel să le scrie acestor biserici, apostolii începuseră deja să numească slujitori în biserica din Ierusalim (vezi Faptele 6:1-6; 11:30), fapt care „trebuia să slujească drept model pentru organizarea bisericilor în oricare alt loc” (Ellen G. White, Faptele apostolilor, p. 91).

Se știe deja că Pavel a folosit uneori asistenți literari la compunerea epistolelor sale. Timotei este menționat drept coexpeditor și în alte epistole (vezi 2 Corinteni 1:1; Filimon 1). Faptul că Pavel folosește în continuare „eu”, nu „noi” arată că în spatele acestor epistole stă autoritatea lui.

Un gând de încheiere

„Dumnezeu v-a ales pentru mântuire prin sfințirea duhului și prin credința în adevăr. De aceea stați în picioare fermi! [...] Dacă Îl slujiți pe Dumnezeu cu credincioșie, veți avea parte de prejudecăți și de opoziție, dar nu vă lăsați provocați atunci când suferiți pe nedrept! Nu vă răzbunați! Păstrați-vă integritatea în Isus Hristos! Îndreptați-vă privirea spre cer! Lăsați-i pe alții să spună ce au de spus și să-și urmeze calea! Voi continuați perseverent cu blândețea și smerenia lui Hristos! Faceți-vă lucrarea cu hotărâre, cu inimă curată, cu toată puterea și tăria voastră, sprijinindu-vă pe brațul lui Dumnezeu! Poate că nu veți cunoaște niciodată natura adevărată și înălțătoare a lucrării voastre. Valoarea ființei voastre poate fi măsurată numai prin viața dată pentru a vă salva. [...]

Pentru fiecare suflet care se dezvoltă în Hristos vor exista momente de luptă serioasă și îndelungată, pentru că puterile întunericului sunt hotărâte să se opună înaintării voastre. Dar când căutăm har la crucea lui Hristos, nu putem da greș. Promisiunea Răscumpărătorului este: «Nicidecum n-am să te las, cu niciun chip nu te voi părăsi.» «Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului» (Ellen G. White, în *The Youth's Instructor*, 9 noiembrie 1899).

Zilnic: 1 Samuel 13 – 19; Ellen G. White, Dietă și hrană, „Ce trebuie să știm despre această carte” – cap. 1, „O jertfă jalnică” (inclusiv)

1. Ce jertfe a adus Saul, deși nu avea voie?
2. Unde și-a înălțat Saul un semn de biruință?
3. Cine a zis: „Pe sufletul tău, împărate, că nu știu”?
4. Cât timp a prorocit Saul?
5. Ce nu a ezitat Ellen White să descopere?